

§ 26 udbetalt omtrent 15 Mill. Kr. Jeg regner 25 Mill. Kr. som Udgift og endvidere for Tillægstiden det Beløb, som jeg altid har regnet med, 20 Mill. Kr. og naar da til en Udgift af 549,2 Mill. Kr., det vil sige 550 Mill. Kr. med et rundt Tal. Deroverfor staar der en Indtægt af 510 Mill. Kr., hvilket vil sige, at Underskuddet i indeværende Finansaar bliver 40 Mill. Kr.

For at man bedre kan forstaa Stillingen, vil jeg først bemærke, at i Øjeblikket er Statens Gæld til Nationalbanken omkring 160 Mill. Kr. Hvis jeg fraregner, hvad der paa Konti i Nationalbanken kan skjule sig af virkelige Værdier, er det muligt, at det er noget mindre end 160 Mill. Kr., men jeg regner med Tallene fra de sidste Dage, og jeg er mest tilbøjelig til, for ikke at undervurdere denne store Gæld, at bruge Tallene 160 Mill. Kr. Man vil da maaske spørge: Hvorledes gaar det til, at Gælden er saa stor som 160 Mill. Kr., naar dog Underskuddet paa indeværende Finansaar ikke skulde beløbe sig til mere end — efter den Opgørelse, jeg her har givet — omtrent 50 Mill. Kr.? Disse maa da for det første regnes med, naar man skal bedømme, hvorledes denne store Gæld er fremkommet. Dertil kommer sidste Aars Kasseunderskud, altsaa 16 Mill. Kr., og endvidere det Beløb, som maa være udgivet paa Indenrigsministeriets Budget i det forløbne Halvaar, og som vel neppe kan være mindre end 50 Mill. Kr. Endelig er der den Omstændighed, at Staten i Øjeblikket ingen Kassebeholdning har, og at Staten trænger til en meget betydelig Kassebeholdning, hvilket ikke er saa underligt, naar man er oppe paa Indtægter og Udgifter, som svinger mellem 500 og 600 Mill. Kr. Det har jo imidlertid ikke været muligt, saaledes som de finansielle Forhold har været, at skaffe en saadan Kassebeholdning. For at vise, i hvor høj Grad den tiltrænges, vil jeg kun nævne, at der i Statsbanernes Kasser ligger Beløb til over 30 Mill. Kr., men dette kan paa den anden Side ikke undre, da Statsbanernes Budget efterhaanden er naaet op til omkring 150 Mill. Kr. — naar jeg medregner det, der benyttes til Anlægene, bliver det endda snarere lidt mere. Det er ikke mærkeligt, at en Virksomhed af denne Art maa have en meget betydelig Kassebeholdning. Maaske kan den ikke kaldes en Kassebeholdning i almindelig Forstand, idet den kun er det, som Staten tilskyder, for at Statsbanerne bestandig kan have de Beløb til Raadighed, som er nødvendige for at afholde Udgifter og gøre Indkøb.

Hvis man saa maaske endnu vil spørge, hvorledes det forholder sig med, at Staten har saa stor en Gæld til Nationalbanken, og om da Staten skulde være insolvent, maa jeg dertil svare, at i saa Henseende er der intet i Vejen. Staten har jo Penge staaende i Udlandet; alene den Sum, vi fik ved Overdragelsen af de vestindiske Øer, andrager vel med den nuværende Valutakurs 110 Mill. Kr. Resten har Staten rigeligt paa andre Konti. Det er da ikke saaledes — jeg agter ikke at forskrække med at sige noget saadant —, at Finansstyret skulde være af den Art, at Staten ikke var solvent. Disse 110 Mill. Kr. kan jo imidlertid ikke regnes med til Kassebeholdningen, da de i Øjeblikket staar fast andetsteds — ved Finansaarets Slutning vil de ganske sikkert komme tilbage til Statskassen —, men de dækker altsaa Gælden til Nationalbanken. Jeg kan endnu tilføje, at Genforeningslaanet er indsat i Nationalbanken, og at det holdes ganske udenfor alle finansielle Betragtninger — det benyttes kun overfor sønderjyske Udgifter. Ogsaa paa denne Maade har Nationalbanken rigelig Valuta for sit Tilgodehavende hos Staten. For saa vidt er der derfor intet i Vejen. Forholdet er imidlertid det, at man har saa stor en Gæld, og at det nu drejer sig om at faa denne nedbragt i den kommende Tid. Den vil dog ogsaa blive nedbragt, naar de overordentlige Skatter indkommer — og hvis ikke Udgifterne til Indenrigsministeriet og paa anden Maade forøges, saaledes at man stadig maa regne med større Udgifter end Indtægter.

Jeg kan dog ikke nægte, at jeg synes, at Stillingen i og for sig er betænkelig. Man kan vel regne med nogen Stigning i Indtægten — jeg anslaaer altid Indtægten nøgternt og er ogsaa nødt dertil for ikke at komme paa den gale Side —, det er muligt, at der vil komme noget mere ind end de 510 Mill. Kr., jeg har anslaaet Indtægten til, men paa den anden Side ved jeg jo heller ikke, hvorledes Udgiften vil stille sig; det beror i saa høj Grad paa, hvor stor Sparsomhed den høje Rigsdag vil vise — og ogsaa hvilken Forsigtighed, kan jeg tilføje.

Man kan saa videre sige: det synes da altsaa mere end sandsynligt, at dette Finansaar vil gaa ud med et ret betydeligt Underskud. Jeg har allerede sagt, at jeg maatte vente, at det vilde arte sig saaledes paa Grund af de Dyrtidsforanstaltninger, man har vedtaget foruden Lønningsloven. Hvorledes skal man da atter faa Dækning